

ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่น่าสนใจ

ในปัจจุบันนี้วงการศึกษากว่า ๆ ให้นำเทคโนโลยีและแนวความคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาการศึกษาเพื่อให้ได้ผลดีขึ้น เกี่ยวกับเรื่องนี้ **Floyde E. Brooker**¹ นักการศึกษาผู้หนึ่งได้ให้ความเห็นว่า "โศกทัศน์ศึกษาเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งในการแก้ปัญหาทางการศึกษา ครูควรจะนำอุปกรณ์ใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการสอน เพื่อทำให้เด็กมีความรู้สมบูรณ์ ทำให้การสอนมีชีวิตชีวา และสามารถศึกษาสิ่งที่อยู่ไกล ๆ ได้สบายเข้าใจ" **John Dewey**² นักการศึกษาคนสำคัญผู้หนึ่งของอเมริกาได้ให้ความคิดเห็นว่า "ภาระกิจที่สำคัญของโรงเรียนในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเรียนนั้น มีใช้เพียงแต่ร่างหลักสูตรเขาไว้อย่างสวยหรูเท่านั้น แต่จะต้องรู้จักเลือกเอาโศกทัศน์อุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนด้วย จึงจะทำให้ประสบการณ์นั้น ๆ มีคุณค่า ซึ่งผลให้ผู้เรียนเจริญงอกงาม" จะเห็นได้ว่าวิธีการสอนในสมัยนี้ได้เน้นถึงความสำคัญของโศกทัศน์ศึกษา โศกทัศน์อุปกรณ์ใช้เพียงแต่เรื่องซำบ (Aids) เท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้นักเรียนสนุกสนาน กระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดคำนึง มองเห็นภาพจริง และเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาที่สอนในชั้นเรียนให้สัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก ตลอดจนมนุษย์รอบที่อยู่ห่างไกลออกไปด้วย

---

¹ Nelson B. Henry, The Forty-eight yearbook of the national society for study of education; University of Chicago, 1950.

² Salor, Galen J. and Alexander, William M; Curriculum Planning for Modern Schools, Holt, Rinehart and Winston, Inc., New York 1966.

อุปกรณ์การสอนที่ใช้ประกอบการสอนของครูในปัจจุบันมีอยู่หลายอย่างด้วยกัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ ฟิล์มสกริป เทป จานเสียง เครื่องดนตรี ฯลฯ ในบรรดาวัสดุทัศนอุปกรณ์เหล่านี้ ภาพยนตร์เป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันมากที่สุด และใช้กันมานานแล้ว คิวค็อกซ์ โอเซนฮาวก³ เคยกล่าวไว้ว่า "ปัจจุบันนี้ ภาพยนตร์เป็นเครื่องมืออันทรงอำนาจสำหรับการสื่อความหมายในการศึกษา เมื่อสงครามโลกครั้งที่สอง ภาพยนตร์ได้ช่วยเร่งรัดและขยายการอบรมทหารให้เกิดความตระหนักรู้อย่างไม่เคยมีมาก่อนซึ่งตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เรื่องราวของเสรีภาพและประชาธิปไตยก็ได้อาศัย ภาพยนตร์นี้เองเป็นสื่อถ่ายทอดไปสู่ประชากรทั่วโลก เชื่อว่าในภายหน้าภาพยนตร์จะกลายเป็นอาวุธเพื่อความสัจธรรมและเพื่อเสรีภาพของมวลมนุษยชาติได้ผลดียิ่งขึ้นอย่างแน่นอน"

การที่ประชาชนชาติที่ 33 ของสหรัฐอเมริกาได้กล่าวเช่นนี้ก็เพราะในสงครามโลกครั้งที่สอง ฝ่ายโลกเสรีได้นำเอาภาพยนตร์เข้ามาใช้ในการอบรมทหาร ทำให้การอบรมได้ผลดียิ่งขึ้นกว่าเดิมมาก ทั้งนี้เนื่องจากคุณสมบัติของภาพยนตร์ที่สามารถนำเอาเหตุการณ์จริงมาถ่ายทอดให้เห็นอย่างใกล้ชิด ถึงแม้ว่าเหตุการณ์นั้นจะล่วงเลยมานานแล้ว หรือเหตุการณ์ที่ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ก็สามารถจะเรียบเรียงโดยการใช้ภาพยนตร์ ดังนั้น ภาพยนตร์ จึงถูกนำมาใช้กันมากกว่าอุปกรณ์ทัศนอื่น ๆ

วงการศึกษาระดับประเทศไทยได้มีการใช้ภาพยนตร์ประกอบการสอนด้วยเหมือนกัน แต่เป็นภาพยนตร์ประกอบการสอนขนาด 16 มม. การใช้ในห้องเรียนยังไม่มากนัก หน่วยงานที่ได้ภาพยนตร์ขนาด 16 มม. ประกอบการสอนอย่างเป็นทางการได้แก่ กองการศึกษาผู้ใหญ่⁴ ซึ่งได้เริ่มมีการใช้ภาพยนตร์ขนาด 16 มม. ประกอบการเรียนการสอนแก่ผู้ใหญ่ด้วย

³ สมพงษ์ สิริเจริญ คู่มือการใช้วัสดุทัศนศึกษา แผนกทัศนศึกษา วิทยาลัยการศึกษาระดับปริญญาตรี จักรพันธ์ โดยโครงการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2506

⁴ การดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่ อนุสารส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2496

ความช่วยเหลือขององค์การยูเนสโก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2492 เป็นต้นมา และได้จัดการแจกจ่ายให้แก่จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เปิดบริการให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้ยืมสื่อจากขบวนกรไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ในปี พ.ศ. 2496 เป็นต้นมาได้จัดสร้างภาพยนตร์การศึกษาเพิ่มขึ้นตามหมวดวิชาทุกสาขา และปรับปรุงคุณภาพให้สูงขึ้น ซึ่งทำให้ครูตามโรงเรียนนิยมใช้ภาพยนตร์ประกอบการเรียนการสอนตามโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นถึงขั้นนั้นก็ตาม การใช้ภาพยนตร์ประกอบการสอนยังใช้ไปทั่วถึง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2503 ในต่างประเทศได้ผลิตภาพยนตร์แบบลู่ฟ 8 ม.ม. ซึ่งเป็นอุปกรณ์เฉพาะบุคคล หรือ ผู้เรียนกลุ่มขนาดเล็กยิ่งขึ้นใช้ในทางการศึกษา และได้รับความนิยมนิยมนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ การเคลื่อนไหวของการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาพยนตร์แบบลู่ฟ 8 ม.ม. นี้ ได้เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยทางวารสารการศึกษาของต่างประเทศ มีวงการศึกษาคู่ใจเกี่ยวข้องกับเรื่องสื่อทัศนศึกษา มีความสนใจต่อการใช้ภาพยนตร์แบบลู่ฟ 8 ม.ม. เป็นสื่อทัศนูปกรณ์ เช่น ศูนย์สื่อทัศนศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2508 ได้สั่งซื้อฟิล์มภาพยนตร์ แบบลู่ฟ 8 ม.ม. หลายเรื่อง พร้อมกับเครื่องฉาย จากบริษัท McGraw Hill เข้ามาใช้ ในปีเดียวกันนี้เองได้มีผู้เชี่ยวชาญของโครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาในความร่วมมือของ UNESCO ได้นำภาพยนตร์แบบลู่ฟ 8 ม.ม. เข้ามาใช้ในการอบรมครูวิทยาศาสตร์ และได้เริ่มผลิตภาพยนตร์แบบลู่ฟขึ้นในประเทศไทยเป็นครั้งแรก

ภาพยนตร์แบบลู่ฟ 8 ม.ม. นี้เมื่อเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ขนาด 16 ม.ม. แล้ว จะเห็นว่าภาพยนตร์แบบลู่ฟ 8 ม.ม. ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่ำกว่าขนาด 16 ม.ม. มากสามารถผลิตได้ไม่ยากนัก และใช้ได้ง่าย เพราะภาพยนตร์ประเภทนี้จะหมุนเวียนกลับมาใช้เองวนเวียนไปเรื่อย ๆ ซึ่งเหมาะในการศึกษาเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มขนาดเล็ก และใช้เป็นอุปกรณ์ในที่ ๆ มีครูขาดแคลน เหมาะที่จะนำมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

ในขณะที่ได้มีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับภาพยนตร์แบบลู่ฟ ๘ ม.ม. และมีการนำไปใช้ในโรงเรียนบ้างแล้ว แต่ยังไม่แพร่หลาย เพราะคนส่วนมากยังไม่รู้จักอุปกรณ์การสอนชนิดนี้และยังไม่รู้จักใช้อุปกรณ์ชนิดนี้ประกอบการสอน ประกอบกันยังไม่มีการวิจัยผลของการใช้อุปกรณ์ชนิดนี้ว่าใช้ได้หรือไม่ในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าของใช้ภาพยนตร์แบบลู่ฟ ๘ ม.ม. ดังกล่าวนี้ เป็นเครื่องสอนประกอบการสอนวิชาอาหารและโภชนาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงวิธีสอนแบบใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าภาพยนตร์แบบลู่ฟ ๘ ม.ม. เป็นเครื่องประกอบการสอนวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อทำการทดสอบว่า ผู้สนใจภาพยนตร์แบบลู่ฟ ๘ ม.ม. จะใช้เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยการสอนของครูได้ดีเพียงไร
2. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติหลังจากดูภาพยนตร์แบบลู่ฟ ๘ ม.ม. นี้แล้วด้วยตนเองได้หรือไม่ เพียงไร
3. นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนจากภาพยนตร์ชนิดนี้อย่างไร
4. เพื่อเป็นการทดสอบแนวความคิดของการสอนแบบใหม่ ๆ
5. ส่งเสริมให้มีการสอนด้วยการใช้ภาพยนตร์แบบลู่ฟ ๘ ม.ม. ประกอบการสอนวิชาต่าง ๆ
6. ส่งเสริมการสร้างภาพยนตร์แบบลู่ฟ ๘ ม.ม. เป็นอุปกรณ์การสอนขึ้นใช้เองในประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้ทำการวิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเรื่อง "การทดลองใช้ภาพยนตร์แบบลู่ 8 ม.ม. เป็นเครื่องมือสอนวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาอาชีพ" นี้ ชื่อของวิชา "อาหารและโภชนาการ" เป็นชื่อที่ข้อมาจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาอาชีพ แต่การวิจัยนี้ได้จำกัดเฉพาะเรื่องอาหารซึ่งเกี่ยวกับการประกอบอาหารเท่านั้น

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนการช่างสตรีพระนครใต้ ประจำปีการศึกษา 2512 จำนวน 90 คน

3. อุปกรณ์ที่ใช้ทำการทดลอง ได้แก่ फिल्मภาพยนตร์แบบลู่ 8 ม.ม. จำนวน 5 ม้วน คือ

3.1 फिल्मภาพยนตร์แบบลู่ที่ผลิตจากต่างประเทศ จำนวน 3 ม้วน มีเรื่องดังต่อไปนี้

- วิธีปอกมันฝรั่ง
- วิธีการทำเนื้อให้นุ่ม
- การเตรียมไก่สำหรับอบ

3.2 फिल्मภาพยนตร์แบบลู่ ที่ผู้ทำการวิจัยได้ผลิตขึ้นจำนวน 2 ม้วน มีเรื่องดังต่อไปนี้

- การทำแฮมสับประค
- การทำซอสมะเขือเทศ

การวิจัยนี้มิได้พิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างอายุ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนมาตรฐานความเป็นอยู่ของครอบครัว และตัวการอื่น ๆ ที่อาจจะมึผลต่อการเรียนของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทำการทดสอบก่อนใช้ (Pre-test) ด้วยการนำภาพยนตร์แบบลู่ทั้ง 5 เรื่องไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนการช่างสตรีเยี่ยมละออชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน

30 คน เพื่อหาความถี่ในการถูกภาพยนตร์ว่าควรจะมีจำนวนสักกี่ครั้งจึงจะช่วยให้เด็กเรียนเกิดความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้

2. สร้างแบบทดสอบ 7 ชุด คือ

- 2.1 แบบสอบถามพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับความรู้ทางอาหารและโภชนาการ
- 2.2 แบบทดสอบความเข้าใจภาพยนตร์แบบคู่เรื่องการทำแฮมสันปรก
- 2.3 แบบทดสอบความเข้าใจภาพยนตร์แบบคู่เรื่องการทำข้อสมะเขือเทศ
- 2.4 แบบทดสอบความเข้าใจภาพยนตร์แบบคู่เรื่องวิถีปอกมันฝรั่ง
- 2.5 แบบทดสอบความเข้าใจภาพยนตร์แบบคู่เรื่องวิธีการทำเนื้อนุ่ม
- 2.6 แบบทดสอบความเข้าใจภาพยนตร์แบบคู่เรื่องการเตรียมไก่สำหรับอบ
- 2.7 แบบสอบถามความถี่ของนักเรียนในการดูภาพยนตร์แบบคู่

8 ม.น.

3. นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบก่อนใช้ (Pre-test) กับนักเรียนโรงเรียนการช่างสตรีเอี่ยมฉะลอ

4. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยจริง เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนการช่างสตรีพระนครใต้ ประจำปีการศึกษา 2512 จำนวน 90 คน และเลือกประชากรโดยวิธีสุ่มตัวอย่าง (random sampling) จากนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 ห้อง

มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ห้อง

มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ห้อง

5. ในการวิจัยจริงได้ทำการทดลอง 3 ครั้ง มีจำนวนประชากรครั้งละ 30 คน แต่ละครั้ง มีวิธีการเลือกประชากรดังต่อไปนี้

5.1 จับสลากห้องเพื่อเข้าทำการทดลอง

5.2 เลือกประชากรจากห้องที่จับสลากได้โดยวิธีสุ่มตัวอย่างเพื่อเลือกสุ่มนักเรียน ชั้น ม.ศ. 4 10 คน

ม.ศ. 5 10 คน

ม.ศ. 6 10 คน

5.3 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ให้ครูวิชาอาหารและโภชนาการสอนแบบปกติ

กลุ่มที่ 2 ให้ถ่ายภาพนครครึ่งละ 2-4 คน โดยไม่ต้องอธิบายให้ฟัง
ก่อน ฉายให้ดูเรื่องละ 2 ครั้ง

6. ก่อนไปปฏิบัติตามวิธีประกอบอาหารให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ตอบข้อทดสอบล่วงหน้า

7. ตรวจสอบผลการปฏิบัติการประกอบอาหารของนักเรียน

คำว่าทัศนคติของการวิจัย

ภาพยนตร์แบบลூท์ 8 ม.ม.

คือภาพยนตร์ที่ไม่มีเสียงขนาด 8 ม.ม. มีความยาวประมาณ 50 ฟุต ใช้เวลาในการฉายประมาณ 4 นาที มีลักษณะพิเศษต่างกับภาพยนตร์ 8 ม.ม.ธรรมดา คือบรรจุในกล่อง สามารถฉายติดต่อกันเวียนไปได้เรื่อย ๆ โดยไม่ต้องม้วนฟิล์มกลับ และสามารถหยุดตรงภาพที่ต้องการดูให้ลึกซึ้งได้ ใช้ฉายกับเครื่องฉายเฉพาะสำหรับฉายภาพยนตร์แบบลூท์

การสอนโดยใช้ภาพยนตร์แบบลூท์ 8 ม.ม. เป็นเครื่องสอน

เป็นการสอนโดยใช้ภาพยนตร์แบบลூท์ 8 ม.ม. ฉายให้นักเรียนดู โดยไม่ต้องมีการอธิบาย และซักถามแล้วให้นักเรียนตอบแบบทดสอบก่อนที่จะไปปฏิบัติจริง

การสอนแบบปกติ

ผู้สอนบรรยายเรื่องราวในบทเรียนด้วยระดับเสียงสูงต่ำ ใช้กระดานดำ และของจริงในบางโอกาส ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนโดยการซักถาม และตอบคำถาม แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถามก่อนที่จะไปปฏิบัติจริง

วิชาอาหารและโภชนาการ	<p>เป็นการสอนเรื่องราวในการประกอบอาหาร 5 เรื่อง คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีปอกมันฝรั่ง - การทำแฮมสับประค - การทำอ่อมมะเขือเทศ - วิธีการทำเนื้อให้นุ่ม - การเตรียมไก่สำหรับอบ
ปีการศึกษา	1 ปีการศึกษา มี 3 ภาคเรียน และภาคเรียนหนึ่ง ๆ ประมาณ 3 เดือน
นักเรียน	เป็นนักเรียนหญิงซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ ปีการศึกษา 2512 ในโรงเรียนการช่างสตรี พระนครใต้
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	เป็นนักเรียนที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิชาอาหารและโภชนาการ มาสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง เป็นเวลา 2 ภาคเรียน
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	เป็นนักเรียนที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิชาอาหารและโภชนาการ สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมงมาแล้วเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา และ 2 ภาคเรียน
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	เป็นนักเรียนที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิชาอาหารและโภชนาการ มาแล้ว 2 ปี การศึกษา และ 2 ภาคเรียน ขณะที่เรียนอยู่ชั้นนี้ เรียนวิชาอาหาร และโภชนาการเป็นวิชาเอกสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง
คุณค่าของการวิจัย	

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุง เทคนิคการ เรียนการสอน โดยใช้ภาพบนคร้แบบคู่

8 ม.ม. เข้าช่วย เพื่อลดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาให้น้อยลง และให้นักเรียนมีความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น

2. แผนปฏิบัติการใช้ภาพยนตร์แบบคู่หู 8 ม.ม. ประกอบการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมให้ครูรู้จักวิธีผลิตภาพยนตร์แบบคู่หู 8 ม.ม. ประกอบการเรียนการสอน

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

การวิจัยในประเทศไทย

การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการสอนวิชาภูมิศาสตร์ โดยใช้ภาพยนตร์ประกอบและไม่ใช้ภาพยนตร์ประกอบ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนกศิลป์ โรงเรียนสตรีวิทยา ของ บุญเลื่อน บุญเกิดรัมย์⁵

ความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนแบบบรรยายกับการสอนโดยใช้ฟิล์มภาพยนตร์ ประกอบการสอน ในวิชาภูมิศาสตร์กายภาพ

วิธีดำเนินการ แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม 28 และ 27 คน ตามลำดับ นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มนี้ กลุ่มที่ 1 สอนโดยการบรรยาย กลุ่มที่ 2 สอนโดยใช้ภาพยนตร์เป็นอุปกรณ์ ประกอบการสอน การสอนทั้ง 2 กลุ่มนี้ สอนวิชาเดียวกัน หัวข้อเดียวกัน จำนวน 6 เรื่อง ใช้เวลาในการสอนเท่ากัน ในการสอนทุกครั้งใช้ครูคนเดียวกัน เวลาที่ทำการสอน ใช้เวลาเดียวกันทุกครั้ง กำหนดเวลาในการสอนชั้นละ 40 นาที และให้ตอบคำถามในแบบทดสอบ 10 นาที การทดสอบ ทดสอบกลุ่มละ 6 ครั้ง เท่า ๆ กัน. การสอนแต่ละครั้งมีระยะเวลาห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์

⁵บุญเลื่อน บุญเกิดรัมย์ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโศกทัศน์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511

- ผลของการวิจัย กลุ่มที่สอนโดยใช้ภาพยนตร์ประกอบการสอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบบรรยายเพียงเล็กน้อย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
- การศึกษาสิ่งที่มีผลต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ประเภทฉาย ในโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมวิสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ของ สุมน อินทร โสสิต⁶
- ความมุ่งหมาย ศึกษาสิ่งที่มีผลต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ประเภทฉายในโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมวิสามัญศึกษา
- วิธีดำเนินการ สุ่มแบบสอบถามให้ครูหัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง 64 โรงเรียน รวมประชากรที่ตอบแบบสอบถาม 364 คน แล้วนำคำตอบจากการสอบถามดังกล่าว มาถือเป็นจำนวน ร้อยละ
- ผลของการวิจัย โรงเรียนต่าง ๆ ยังขาดแคลนเครื่องฉาย และวัสดุฉายอีกมาก ปัจจุบันโรงเรียนกำลังต้องการเครื่องฉายภาพยนตร์มากที่สุด ครูส่วนใหญ่ยังคงใช้โสตทัศนูปกรณ์ประเภทฉายมากกว่าครูสูงอายุ ในจำนวนดังกล่าวนี้ ส่วนมากมีวุฒิระดับปริญญาตรี ส่วนมากครูเลือกวัสดุฉายเอง มีการเล็งเรื่องตัวครู เกร็งแบบตัวนักเรียน และจัดกิจกรรมติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ อันทำให้ครูใช้บ่อยที่สุดได้แก่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูที่ไม่ใช้โสตทัศนูปกรณ์ประเภทฉาย ประกอบการสอน มักจะใช้วัสดุกราฟิก และกิจกรรมทดแทน บุปสรรคสำคัญที่ทำให้ครูใช้โสตทัศนูปกรณ์ไม่ได้ผล คือ ครูต้องสอนมากชั่วโมง ไม่มีเวลา

⁶สุมน อินทร โสสิต วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509

เก็บตัว สดายเป็นไปด้วยดี ไม่มีเกร็งงอ และวิ่งดูสบาย ใช้เกร็งลงฉาย
ไม่เกร็ง และไม่เคยได้รับการฝึกฝนวิธีใดมาก่อน

อิทธิพลของภาพยนตร์โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมเด็กวัยรุ่น ของ ปฏิพัทธ์ กระแสอินทร์⁷

ความมุ่งหมาย เพื่อจะหาความสนใจและอิทธิพลของภาพยนตร์โทรทัศน์ต่อความประพฤติก
ทัศนคติ อารมณ์ และสังคม ของเด็กวัยรุ่น ชาย หญิง

วิธีดำเนินการ หาข้อมูลจากการสังเกตแบบซ่อนนัยจากนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียน
รัฐบาล โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระดับชั้น ม.ศ.1-5
เฉพาะในพระนครและธนบุรี รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนด้วย

- ผลของการวิจัย
1. เด็กวัยรุ่นหญิงชมภาพยนตร์สั้นมากที่สุด เวลาที่เด็กวัยรุ่นชายหญิงดูโทรทัศน์
มากที่สุด ถึง เวลา 19.00-20.00 น. และใช้เวลาดูสัปดาห์ละ 13
ชั่วโมง 40.6 นาที ส่วนแล้วแต่หากการห้ามดูรายการ ขึ้นอยู่กับวัยของเด็ก
วัยรุ่นอายุน้อยได้รับการห้ามและควรกำหนดเวลา มากกว่าวัยรุ่นอายุมาก
  2. อิทธิพลของภาพยนตร์โทรทัศน์ที่มีต่อเด็กวัยรุ่นนั้นมีทั้งแง่ดีและแง่ร้าย
ในแง่ดี คือ ช่วยในการสังคม การสำรงชีวิต ช่วยการศึกษา สำรเรียน
และเป็นการระเหยเงินใจการขโมยเพื่อขโมยบ้าน ส่วนในแง่เสียคือ
คือ ทำให้เด็กเป็นหนุ่มสาวเร็ว ทำให้เด็กวัยรุ่นหลายคนเลียนแบบตาม
พระเอกและตัวร้ายในภาพยนตร์ ของพวกอาชญากร ของพวกกลางแบบพวก
ทำให้เด็กไม่กล้าพูดที่เป็นรหัสโม้ม ๆ แผลก ๆ ได้ นอกจากนั้นตามละคร
โทรทัศน์มีผลต่อจิตใจเด็ก ทำให้เด็กเห็นว่าการฆาตกรรม ฆ่ากัน เป็นเรื่อง

---

⁷ปฏิพัทธ์ กระแสอินทร์ วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509.

ธรรมชาติของมนุษย์หาจุดเสี้ยวที่เปี่ยมค่าให้เสียสุขภาพ แต่มีได้จากแนวนี้ด้วย เห็น
ว่าจะทำให้เสียผลต่อการเรียน

การวิจัยในต่างประเทศ

Teaching the Recognition of Tensile Errors Utilizing the C. m. n.

Loop Film   1963   Diamond, Robert M.⁸

ความมุ่งหมาย   เพื่อสำรวจการใช้ภาพยนตร์แบบลูป ๑ ม.ม. ในกรณีสังเกตความสามารถของครู
พลศึกษาในการสอนเกี่ยวกับเรื่องผลของการฝึกเขียนเป็นสเก็ชเริ่มต้นไปโดยวิธี
ปั้งขึ้น

วิธีการดำเนินการ   ให้นักเรียนที่เลือกวิชาพลศึกษาเป็นวิชาเอก 2๐ คน ซึ่งยังไม่ได้รับการเรียน
วิชาเคมีสักระยะหนึ่งจะตั้งเรียน 2 หน่วยกิต เกี่ยวกับทฤษฎี และการใช้ในวิชา
เคมีส และ กลศาสตร์ และผู้ที่ได้รับการฝึกมาแล้วเล็กน้อย หรือยังไม่มีการฝึก
ในการเขียนโดยเฉพาะมาดูกล้องแบบลูป 3 แบบ เกี่ยวกับการใช้ลักษณะ 2
อย่าง คือ การตีลูกเทนนิส และ ลูกเบสบอล

1. ภาพยนตร์ทดลอง (Test Film) แสดงการส่งลูกตีสัก 2 วิ
โดยวิธีเคลื่อนไหวตามปกติและการเคลื่อนไปอย่างช้า ๆ 4 ท่าด้วยกัน
ภาพยนตร์มี 3 ครั้ง ตามลำดับของทั้งนักเรียน เพื่อจุดประสงค์ทดลอง นักเรียน
จะต้องบอกว่าการเคลื่อนที่ถูกทดลองเป็นอย่างไร

2. ภาพยนตร์ตัวอย่างที่ถูกต้อง (Identification Film) ให้นัก
ดู 4 ครั้ง แสดงเกี่ยวกับการส่งลูกตีสองประเภทและอย่างช้า ๆ ถัดมาด้วยการ
ฉายภาพเฉพาะสิ่งที่มีผลภายในระยะใกล้มาก ๆ

⁸Diamond, Robert M; Report No.21 Coral Gables, Fla, :Office for
the study of Instruction, University of **Miami**, December 1965, 10 pp.
A.V. Communication Review, Vol. 14, 1966

3. ภาพยนตร์อภิปราย (Discussion Film) โครงสร้างเหมือน ภาพยนตร์ทดลอง แสดงจังหวะการตีและการส่งลูกแบบต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่าง ในแต่ละบุคลิก ภายใต้การดูแลให้อธิบาย

สรุปผลการทดลองครั้งนี้ 3 แบบ โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามทัศนคติ อย่างสั้น ๆ

ผลของการวิจัย ภายหลังจากดูวีดิทัศน์ทำนองและลูกเริ่มเล่นแล้ว นักเรียนตอบความหมายถูกต้อง เพิ่มขึ้น ความสำคัญที่ระดับ .001 เพิ่มขึ้นเป็นอัตราส่วนของค่า t เป็น 10.27 และ 0.23 ตามลำดับ ในทำนองเดียวกัน จากตารางสองข้างมาหา $3x3$ square ก็มีผู้ที่ตอบผิด ส่วนน้อยของ ทัศนคติของนักเรียนจากการใช้เทคนิคนี้นักเรียนชอบมาก นักเรียนมากกว่า 90 % ตอบว่าชอบในทุกคำถาม

1. เพื่อมีความมุ่งหมายเฉพาะ ภาพยนตร์แบบสั้น 0 ม.น. นี้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการที่จะพัฒนาทักษะในการ เรียนรู้ข้อผิดพลาดสำหรับลูก พลศึกษาในสนาม จากการศึกษาครั้งนี้ปรากฏว่านักเรียนมีเปอร์เซ็นต์ทำถูกต้องมากขึ้น และทำผิดน้อยลง

2. การสอนโดยใช้ลูกกระเผลอเป็นได้ผลดีโดยเฉพาะ อย่างยิ่งกับนักเรียน ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการ เรียนเกี่ยวกับกีฬา โยคะเฉพาะ

3. ภาพยนตร์แบบสั้น 0 ม.น. แบบนี้ทำให้ได้ง่ายและราคาถูกลง

4. ข้อผิดพลาดแต่ละอย่างจะสามารถชี้ให้เห็นได้ด้วยกระบวนการนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการควบคุมท่าและหยุดการสควอตที่ต้องการ

The Use of 8 mm Loop Films to Teach the Identification of
Clarinet Fingering, Embouchure and Hand Position Errors.
ของ Robert M. Diamond and Thomas C. Collins⁹

ความมุ่งหมาย   สํารวจการใช้ภาพยนตร์ขนาด 8 มม. เพื่อพัฒนาความสามารถการฝึกทักษะ
จากข้อผิดพลาดต่าง ๆ ในวิชาดนตรี

วิธีดำเนินการ   เลือกนักศึกษาวินาศดนตรี 29 คน จากมหาวิทยาลัยไมอามี มาทำการทดลอง
นักศึกษารั้งหมดยี่สิบสามวิชาดนตรีมาแล้ว นักศึกษากลุ่มนี้ 13 คน ไม่มีประสบการณ์
เกี่ยวกับปีมาก่อนเลย ใน 16 คนที่เหลือ มี 4 คน เริ่มปีเป็น วิชาเอกชนิด
ภาพยนตร์ 4 ม้วนแสดง วิธีเฉพาะ 3 แบบ คือ

1. ภาพยนตร์ทดลอง ใช้สำหรับเรื่องบทเรียน และทำบทเรียน
การขยกรัน 20 คำกับภาพ ซึ่งนักศึกษาระสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับ
เทคนิคการเขยี่ถูกและผิด
2. ลักษณะท่าทางและการวางมือ ภาพยนตร์นี้แสดงลักษณะท่าทาง
ในการวางมือที่ถูกและผิด
3. การเคลื่อนไหวนิ้วของนิ้วมือ มีภาพยนตร์ 2 ม้วน แสดงการใช้นิ้ว
ที่ถูก และการใช้นิ้วที่ผิด ด้วยภาพแสดงให้เห็นภาพนิ้วในขณะใช้นิ้วของ
เพื่อนร่วมงาน ภาพยนตร์นี้จะจําจก้าให้เห็นวิธีใช้นิ้วที่ถูกต้อง ภาพยนตร์นี้
ฉายให้นักศึกษากลุ่มละ 2.4 คน โดยไม่ต้องอธิบายให้ฟังก่อน ซึ่งนักศึกษา

⁹Diamond, Robert M. and Collins, Thomas C; The Use of 8 mm. Loop
Film to teach the Identification of Clarinet Fingers, Embouchure and
Position Errors, Report No.28 Coral Gables, Fla.: Office for the
Study of Instruction, University of Miami, May 1966. 10 pp. A.V.
Communication Reviews, Vol.14 1966

ที่มีประสิทธิภาพแล้วและยังไม่มีประสิทธิภาพมากนักเลย ผลคะแนนของนักศึกษา ทั้ง 2 แบบนี้จะนำมาเปรียบเทียบโดยวิธีทางสถิติ เพื่อหาความแตกต่างของ นัยสำคัญ และใช้แบบสอบถามทัศนคติภายหลังจากดูภาพยนตร์แล้ว

ผลของการวิจัย โดยทั่วไปนักศึกษารวมวิธีเรียนด้วยอุปกรณ์นี้ นักศึกษา 30 % หรือ 11 คน ชอบ ศึกษารายวิชาที่มีความประหลาดและจอภาพที่มีขนาดใหญ่ (ต้องเรียนไม่มีลิสติก) และ มีความต้องการให้มีคำอธิบายประกอบภาพยนตร์ และบางครั้งก็ต้องการเสียงใบ สิริมด้วย

1. เมื่อมีความมุ่งหมายเฉพาะภาพยนตร์แบบลู่ 8 ม.บ. นี้เป็นกรณีของ มือที่มีประสิทธิภาพดี ในการที่จะพัฒนาการเรียนรู จากสิ่งที่มีคของการเคลื่อนไหว นั้น ลักษณะท่าทางและการวางมือในการ เป่าปี่
2. เจกนิคนี้จะไม่ใกล้เคียงกับนักศึกษาที่มีประสบการณ์ต่าง ๆ กัน และ มีประสิทธิภาพที่ดีสุด กับนักศึกษาที่มีพื้นฐานทางวิชาดนตรีมาก่อน
3. ภาพยนตร์แบบนี้ราคาถูก นิดง่ายและใช้สะดวก

The Effectiveness of Visual Aids in Dental Teaching

By Douglas H. Yock and Forrest L.E. Rlandson¹⁰

ความมุ่งหมาย เพื่อดูผลของการใช้สื่อทัศนศึกษาในการสอนวิชาทันตแพทย์

วิธีดำเนินการ ทำการทดลองในมหาวิทยาลัยมิเนโซตา แบบกึ่งทดลอง โดยใช้นักศึกษาทันต แพทย์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 75 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกดูภาพยนตร์ กลุ่ม สองดูภาพยนตร์ และดูการสาธิต กลุ่มสาม ดูการสาธิตอย่างเต็มที่ หลังจากนั้น

¹⁰ Douglas H. Yock and Forrest L.E. Rlandson. Journal of Education Research, Vol.52, No.1, September, 1958

ก็เข้าห้องปฏิบัติการทำงาน แล้ววัดผลการทำงาน

ผลของการวิจัย กลุ่มที่ดูการสาธิต ใค้คะแนนเฉลี่ย แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญดีกว่า กลุ่มดูภาพยนตร์
 อบางเดี่ยว กลุ่มดูภาพยนตร์และการสาธิต ใค้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
 ก็ดีกว่ากลุ่มที่ดูภาพยนตร์อย่างเดียว และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง
 กลุ่มที่ดูการสาธิต กับกลุ่มที่ดูภาพยนตร์ และการสาธิตร่วมกัน

**The Role of 16 mm Motion Picture and Projected Still Pictures in
 Science Unit. Vocabulary Learning at Grade 5,6,7**

ของ Louis Romano¹¹

- ความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลของภาพยนตร์และภาพนิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ศัพท์เฉพาะ
 วิทยาศาสตร์ ซึ่งนักเรียนกำลังเรียนในเกรด 5, 6 และ 7
- การทำเนิการวิจัย ทำการทดสอบนักเรียนในเกรด 5, 6, 7 ของโรงเรียน ชอร์วูด ในรัฐ
 วิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา โดยเลือกเอานักเรียนที่คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม
 ก็แล้ว และให้นักเรียนในวิชาที่เขาเห็นว่าเหมาะสม โดยแบ่งนักเรียน
 แต่ละชั้นเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งใช้อุปกรณ์ อีกกลุ่มหนึ่งใช้วิธีบรรยายและ
 ใช้อุปกรณ์อย่างอื่นประกอบ
- ผลของการวิจัย นักเรียนที่เรียนโดยใช้ภาพยนตร์ และภาพนิ่ง สามารถจำคำศัพท์ได้มากกว่า
 พวกที่เรียนโดยไม่ใช้อุปกรณ์ นักเรียนเกรด 5 สามารถจำคำศัพท์เฉพาะ

¹¹ Louis Romano, Unpublished Ph.D. Thesis, University of Wisconsin, 1955, Walter A. Wittich and Charles Francis Schuller, Audio-Visual Materials, Third edition, Harper & Row Publisher, New York.

ทางวิทยาศาสตร์ได้เพิ่มขึ้นถึง 300 เปอร์เซ็นต์ นักเรียนเกรด 6 สามารถจำคำศัพท์ได้มากกว่าพวกที่เรียนไปได้อุปกรณ์นี้ถึง 2 เท่า และนักเรียนเกรด 7 ก็สามารถจำคำศัพท์ได้ดีกว่าพวกที่ไม่ใช้ถึง 200 เปอร์เซ็นต์

The 8 m.m. in team teaching

ของ Donna Peck¹²

จากรายงานการสอนด้วยภาพยนตร์ 8 ม.ม. ในระดับประถมใน Tuba City

Public School

1. ครูอธิบายเนื้อหาให้นักเรียนฟังแล้วให้ดูภาพยนตร์ โดยแบ่งกลุ่มให้ดูเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แล้วทบทวน และอภิปรายเป็นหมู่เล็ก ๆ และรวมหมู่ใหญ่ ๆ ปรากฏว่า หมู่เล็กมีความเข้าใจดีกว่าหมู่ใหญ่ หมู่ใหญ่ได้สนใจเกี่ยวกับนักเรียน มีความเข้าใจดีขึ้น การใช้กับหมู่เล็ก ๆ ครูได้แยกออกเมื่อเวลาที่สำคัญ ๆ ที่นักเรียนควรจด เมื่อดูภาพยนตร์ 8 ม.ม. ประกอบด้วย
2. ครูแนะนำสิ่งใหม่ หรือความเข้าใจง่าย ๆ ที่จะนำเข้าสู่บทเรียนแล้วฉายภาพยนตร์ 8 ม.ม. จะฉายให้นักเรียนตามลำดับจากปากเปล่า หรือเขียนปัญหาที่ได้เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้ดู ปัญหาเหล่านี้ใช้เป็นพื้นฐานในการสำรวจสิ่งที่ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ วิธีนี้ทำได้ผลดีในการวิจัย นักเรียนอาจพบคำตอบจากปัญหาของแต่ละบุคคล กลุ่มเล็กอาจจะพบเรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
3. วิธีอื่นที่ใช้กับนักเรียนดูภาพยนตร์ 8 ม.ม. หลายครั้งตามความต้องการของนักเรียน ครูเป็นผู้ใส่คำอธิบาย หรือใช้ภาพยนตร์ประกอบ
4. ภาพยนตร์ 8 ม.ม. เป็นเรื่องนิเวศนิทัศน์ ที่เน้นทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ อาจใช้เป็นบทนำ และกระตุ้นความเข้าใจ และใช้ทบทวนเนื้อหา

¹² Donna Peck; The 8 m.m. in Team Teaching; The Instructor, January 1969 p.125-127

5. คณะนี้ได้พบว่าภาพยนตร์เงียบ 6 ม.ม. สามารถใช้ได้ทั่ว ๆ ไป เช่น วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ตลอดจนการสอนภาษา โดยการอ่านอาจใช้เพียงสิ่งเข้าในการสร้างประสบการณ์ที่เป็นเรื่องราวในทางภาษา หรือในการเรียบเรียงอย่าง เช่น ภาพยนตร์ 6 ม.ม. เกี่ยวกับงู แสดงให้เห็นความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจ การป้องกัน หรือสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งภาพยนตร์ที่สามารถที่จะแสดงให้ดูในระดับต่าง ๆ กัน

6. ทดลองกับนักเรียนที่รู้ภาษาถึงตอนเป็นภาษาที่ 2 ซึ่งแม้จะอยู่ในหลักสูตรพบว่า ภาพยนตร์ 6 ม.ม. สามารถสร้างความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาภาษา โดยใช้เวลาจาก 3-4 นาที เกี่ยวกับเนื้อหาซึ่งมีแนวความคิดประกอบอยู่ด้วย ครูคณะนี้ได้ใช้จำตามทอรับและปฏิเสด หรือฝึกในการถาม และการตอบรับ

ทั้ง 6 วิธีนี้ เป็นข้อเสนอแนะในการสอนด้วยภาพยนตร์ 6 ม.ม. ซึ่งพบว่าภาพยนตร์เงียบ 6 ม.ม. นี้เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยสอนได้ดีในชั้นเรียน